

Allmän SiS-rapport
2003:3

Sluten ungdomsvård år 2002

Redovisning av domarna
Överklagade beslut under verkställigheten

Av Anette Schierbeck

Juridikstaben
Anette Schierbeck

Förord

Som ett led i uppföljningen av slutna ungdomsvård har Statens institutionsstyrelse (SiS) gjort en sammanställning av de domar om slutna ungdomsvård som inkom till myndigheten år 2002. Sammanställningen avser samtliga domar som inkommit, även domar som ändrats till annan påföljd än LSU i högre instans.

Sammanställningen bidrar till SiS möjlighet att prognostisera det framtida behovet av platser för ungdomar som dömts till slutna ungdomsvård och ökar kunskapen om reformen. Förutom att materialet är av intresse för SiS och rättsväsendet har det efterfrågats av massmedia och studenter vid universitet och högskolor.

I rapporten finns också redovisat de beslut som överklagats under verkställighetstiden hos SiS. Det är således fråga om ärenden som i de flesta fall gått vidare till länsrätten för prövning.

Sammanställningar från tidigare år finns på SiS hemsida www.stat-inst.se.

Sammanställningen har gjorts av juristen Anette Schierbeck.

Stockholm den 12 juni 2003

Sture Korpi
Generaldirektör

Sluten ungdomsvård år 2002

Sammanfattning och jämförelse med tidigare år

Den 1 januari 1999 infördes den nya påföljden sluten ungdomsvård för ungdomar som begått brott i åldrarna 15 – 17 år. Påföljden innebär intagning för vård och behandling på något av Statens institutionsstyrelses (SiS) 34 särskilda ungdomshem under en viss av domstolen bestämd tid utifrån brottslighetens straffvärde, minst fjorton dagar och längst fyra år (31 kap. 1a § BrB). Påföljden är avsedd att ersätta fängelse för de yngsta lagöverträdarna.

Bestämmelser om verkställighet av sluten ungdomsvård finns i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU).

Sluten ungdomsvård har under år 2002 förekommit i 131 domar (tingsrätt och/eller hovrätt). Slutligen uppgick siffran för år 2002 på 106 fall.

För år 2002 var den genomsnittliga strafftiden knappt åtta och en halv månad. Även år 1999 var strafftiden i genomsnitt ungefär åtta och en halv månad. År 2000 ökade den genomsnittliga strafftiden med ca en månad till knappt nio och en halv månad. De utdömda strafftiderna för år 2001 var i genomsnitt nio månader. 27 ungdomar som dömdes under år 2002 dömdes till sluten ungdomsvård tolv månader eller längre. Två dömdes till den längsta möjliga strafftiden, dvs. fyra år. Samtliga dömda ungdomar i rapporten har som regel gjort sig skyldiga till mycket allvarlig brottslighet.

Under år 2002 har sluten ungdomsvård använts i huvudsak vid brottslighet med våldsinslag; 80 procent av ungdomarna är dömda för sådan brottslighet. I tre fall har sluten ungdomsvård använts vid sexualbrott och i fyra fall vid narkotikabrott. I elva fall har påföljden använts vid egendomsbrott.

I första hand är det 17-åringar som kommer i fråga för sluten ungdomsvård. Mer än hälften av ungdomarna var sjutton år vid det första brottet. Nio ungdomar var 15 år vid första brottstillfället och 29 ungdomar var 16 år vid brottstillfället. Tre var 18 år vid det första brottstillfället. Dessa hade tidigare dömts till sluten ungdomsvård och vid nu aktuella domar ansåg domstolen att tidigare utdömd sluten ungdomsvård även skulle avse de nya brotten.

I knappt 90 fall har domstolarna uppgett att den unge tidigare dömts för brott. Detta är en ökning från år 2001 med sju procent.

Under år 2002 var det tre flickor som dömdes till sluten ungdomsvård, övriga 103 var pojkar.

I 65 av fallen var ungdomarna på fri fot när de fick sin dom. I 32 av fallen var ungdomarna häktade när domen föll, en minskning från år 2001 med sex procent. I 30 av fallen fanns ungdomarna redan vid tidpunkten för domen på någon av SiS institutioner, flertalet med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård

av unga (LVU) eller en tidigare dom på sluten ungdomsvård. Övriga fyra fall var intagna på hem som inte tillhörde SiS.

Tiden från det att första brottet begicks till dess tingsrättens dom meddelades varierar mellan 17 och 660 dagar.

Tiden från tingsrättens dom till hovrättens dom varierade mellan 31 och 119 dagar.

Av de 131 fallen har 57 (43 procent) prövats av hovrätten. I tre av dessa ogillades åtalet och i 22 fall ändrades påföljden sluten ungdomsvård till någon annan påföljd.

Under verkställighetstiden av sluten ungdomsvård fattas en mängd olika beslut som rör den enskilde. Samtliga beslut som fattas har den dömde rätt att överklaga till allmän förvaltningsdomstol, dvs. till länsrätten. De beslut som vanligen överklagas är t.ex. beslut om placering och vistelse utanför det särskilda ungdomshemmet.

Under år 2002 överklagades 16 beslut angående verkställighet av sluten ungdomsvård. I de flesta fallen har besluten fattats av SiS huvudkontor. Överklagandena har sedan i samtliga fall utom ett skickats till länsrätten. Tre beslut har fattats av institutionschef varav ett beslut ändrades av juridikstaben till den enskildes fördel och därför inte skickades vidare till länsrätten. Institutionschefsbesluten rörde några av de särskilda befogenheterna såsom telefonavlyssning, kontroll av försändelse och besöksinskränkning.

Domar om sluten ungdomsvård

I 131 domar har domstolarna (tingsrätt och/eller hovrätt) dömt till sluten ungdomsvård under år 2002.

I 22 av de 131 fallen under år 2002, där sluten ungdomsvård dömts ut i tingsrätten, har hovrätten ändrat till annan påföljd. I de flesta fallen har påföljden vård inom socialtjänsten dömts ut men även villkorlig dom, skyddstillsyn och fängelse har förekommit. I tre fall ogillade hovrätten åtalet.

11 fall har överklagats till Högsta domstolen. Inget av målen har fått prövningstillstånd.

Totalt har slutligen i 106 fall dömts till sluten ungdomsvård under år 2002. Av dessa har domstolen beslutat om utvisning i två fall.

I de 106 fall där ungdomarna dömts till sluten ungdomsvård har samtliga domar vunnit laga kraft. I 8 fall har domstolen förordnat att tidigare utdömd sluten ungdomsvård även skall avse nya brott. I 15 fall har sluten ungdomsvård på nytt under året utdömts för den som tidigare dömts till sluten ungdomsvård. I 2 fall har domstolen i beslut ersatt tidigare utdömd påföljd.

Under år 1999 var siffran 80, under år 2000 var siffran 124 och under år 2001 utdömdes sluten ungdomsvård i 115 fall (slutligen uppgick siffrorna för år 1999 på 71 fall, år 2000 på 104 fall och för år 2001 var siffran 104 fall).

Tabell 1

Typ av avgörande	Fall inkomna under 2002	
	Antal fall	Andel fall
Hovrätten ogillar åtalet som kunnat föranleda sluten ungdomsvård	3	2 %
Hovrätten ändrar påföljden till något annat än sluten ungdomsvård	22	17 %
Ungdomar som har dömts till sluten ungdomsvård	106	81 %
<i>därav</i>		
förordnande att tidigare utdömd sluten ungdomsvård skall avse nya brott	8	7 %
dömd fler än en gång till sluten ungdomsvård (1999-2001)	15	14 %
slutligt beslut att sluten ungdomsvård skall ersätta tidigare utdömd påföljd	2	2 %
<i>Totalt antal fall</i>	<i>131</i>	<i>100%</i>

Brottslighet

Sluten ungdomsvård har i huvudsak använts vid *brott med våldsinslag*, dvs. rån-
brott, misshandelsbrott, olaga hot, våld eller hot mot tjänsteman, mord eller försök
eller förberedelse till sådan brottslighet. I 80 procent (85 fall) av de 106 fallen har
domarna omfattat sådan brottslighet. I övrigt har sluten ungdomsvård använts i någ-
ra fall vid s.k. *artbrott*.

3 har dömts för *sexualbrott*, 4 har dömts för *narkotikabrott*. Vidare har 1 dömts för
övergrepp i rättssak och 1 för *mened*.

Sluten ungdomsvård vid *egendomsbrott* har använts endast i 11 fall. Påföljden har
använts när den unge t.ex. tidigare vid ett flertal tillfällen har överlämnats till vård
inom socialtjänsten men återfallit i brottslighet därefter.

Brottsligheten för år 2002 i de 106 fallen kan delas in enligt tabell 2.

Tabell 2

Brottstyp	2002	
	Antal fall	Andel fall
Brott med våldsinslag*	85	81 %
Egendomsbrott**	11	10 %
Grov mordbrand, mordbrand eller försök därtill***	0	0 %
Mened***	1	1 %
Övergrepp i rättssak****	1	1 %
Narkotikabrott****	4	4 %
Sexualbrott****	3	3 %
<i>Totalt antal fall</i>	<i>106</i>	<i>100%</i>

* Rånbrott, misshandelsbrott, olaga hot, våld eller hot mot tjänsteman, mord eller försök eller
förberedelse till sådan brottslighet. Till brott med våldsinslag har hänförts samtliga fall där det
förekommit åtminstone ett brott av den arten.

** Fall där det huvudsakliga brottet varit grov stöld, stöld, tillgrepp av fortskaffningsmedel eller
försök därtill.

*** Fall där det huvudsakliga brottet varit det angivna.

**** Fall där det huvudsakliga brottet varit brott enligt 6 kap. brottsbalken eller försök till sådant
brott.

Ålder och kön

Under år 2002 var 3 som dömdes till sluten ungdomsvård flickor, övriga var pojkar.

Under år 2002 var 8 procent (9 ungdomar) av dem som dömdes till sluten ungdomsvård 15 år vid brottstillfället. 27 procent (29 ungdomar) var 16 år och 3 procent (3 personer) var 18 år vid brottstillfället. Övriga, dvs. 61 procent (65 ungdomar), var 17 år.

Åldersfördelningen vid tidpunkten för brottet och vid domen framgår nedan av tabellerna 3– 4.

Tabell 3

2002		
Ålder vid brotten	Antal fall	Andel fall
15 år	9	8 %
16 år*	29	27 %
17 år**	65	61 %
18 år	3	3 %
<i>Totalt antal fall</i>	<i>106</i>	<i>100%</i>

* Varav en var flicka.

** Varav två var flickor.

Tabell 4

2002		
Ålder vid domen	Antal fall	Andel fall
15 år	5	5 %
16 år	12	11 %
17 år*	70	66 %
18 år	17	16 %
19 år	2	2 %
<i>Totalt antal fall</i>	<i>106</i>	<i>100%</i>

* Varav tre var flickor.

Tingsrätter

De 131 fall där sluten ungdomsvård använts under år 2002 kommer från 37 olika tingsrätter. Tiden från det att det första brottet begicks till dess tingsrättens dom meddelades varierar mellan 17 och 660 dagar.

Stockholms, Uppsala och Göteborgs tingsrätter dömde flest ungdomar till sluten ungdomsvård, 19, 11 respektive 11 fall. I 16 av dessa fall ändrades påföljden i hovrätten, 1 fall ändrades av Svea hovrätt och 2 av Göta hovrätt. I 5 fall hade tingsrätten dömt till en annan påföljd än sluten ungdomsvård. Hovrätten ändrade sedan i dessa fall påföljden till sluten ungdomsvård. Se tabell 5.

Tabell 5

Tingsrätt 2002	Antal fall	Intervall (antal dagar från brottet till tings- rättens dom)
Blekinge tingsrätt	1	144
Eskilstuna tingsrätt	3	62–483
Falu tingsrätt	2	275–327
Gotlands tingsrätt	1	133
Gällivare tingsrätt	1	659
Gävle tingsrätt	1	142
Göteborgs tingsrätt	11	19–431
Handens tingsrätt	2	85–291
Halmstads tingsrätt	2	102–147
Helsingborgs tingsrätt	2	93–123
Huddinge tingsrätt	6	22–355
Hudiksvalls tingsrätt	1	53
Jönköpings tingsrätt	1	188
Karlstads tingsrätt	2	46–93
Katrineholms tingsrätt	1	17
Kristianstads tingsrätt	1	46
Landskrona tingsrätt	2	51–61
Lidköpings tingsrätt	2	317–486
Lunds tingsrätt	2	32–117
Malmö tingsrätt	5	50– 640
Norrköpings tingsrätt	6	76–271
Nyköpings tingsrätt	3	72–105
Skellefteå tingsrätt	1	99
Sollentuna tingsrätt	5	37–377
Solna tingsrätt	7	20–146
Stockholms tingsrätt	19	28–334
Sundsvalls tingsrätt	3	22–215
Södertälje tingsrätt	4	122–202
Trelleborgs tingsrätt	4	41–69
Uppsala tingsrätt	11	24–261
Uddevalla tingsrätt	1	152
Varbergs tingsrätt	3	264
Västmanlands tingsrätt	7	66–660
Växjö tingsrätt	3	83–344
Ystads tingsrätt	1	66
Örebro tingsrätt	2	63–311
Östersunds tingsrätt	1	188
<i>Samtliga</i>	<i>131</i>	<i>17–660</i>

Antalet dagar mellan det första brottet och tingsrättsdomen fördelar sig enligt följande tabell.

Tabell 6

Vistelse vid domstillfället 2002	Antal fall	Antal dagar mellan brott och tingsrätts dom
Hos SiS	30	117–660
<i>därav</i>		
sluten ungdomsvård	5	
övriga (LVU eller socialtjänstlagen)	25	
Häktade	32	19–486
På fri fot	65	17–659
Övriga*	4	32–166
<i>Samtliga</i>	<i>131</i>	<i>17–660</i>

* Intagna på hem som inte tillhör SiS.

Tidigare brottslighet

I 79 av de 106 fallen (74 %) har domstolen i domarna antecknat att ungdomarna tidigare dömts för brott, i huvudsak till överlämnande till vård inom socialtjänsten eller skyddstillsyn.

Tabell 7

2002	Antal fall Andel fall	
Tidigare domar angivna av domstolen		
Ja	89	74 %
Nej	27	26 %
<i>Samtliga</i>	<i>106</i>	<i>100%</i>

Strafftid

De utdömda strafftiderna för år 2002 var i genomsnitt 8,4 månader. Strafftiden var under år 1999 i genomsnitt ca åtta och en halv månad (8,44 månader). Under år 2000 ökade den genomsnittliga strafftiden med ca en månad till knappt nio och en halv månad och under år 2001 var genomsnittet på de utdömda strafftiderna nio månader. Således har de utdömda strafftiderna minskat något under år 2002 jämfört med tidigare år.

Tabell 8

2002

Strafftid	Antal ungdomar	Sammanlagd straff- tid i månader
0*	8	0
1 mån	8	8
2 mån	7	14
3 mån	5	15
4 mån	11	44
5 mån	2	10
6 mån	14	84
8 mån	14	112
9 mån	4	36
10 mån	6	60
12 mån	14	168
14 mån	1	14
15 mån	1	15
16 mån	1	16
18 mån	2	36
20 mån	1	20
24 mån	2	48
28 mån	1	28
30 mån	1	30
36 mån	1	36
48 mån	2	96
<i>Totalt</i>	<i>106</i>	<i>890</i>

* Förordnande att tidigare utdömd sluten ungdomsvård skall avse nya brott.

Genomsnittlig utdömd strafftid år 2002: 8,4 månader

Överklagande

I 57 fall har hovrätten meddelat dom under år 2002. Målen fördelar sig mellan hovrätterna enligt följande.

Tabell 9

2002	
Hovrätt	Antal fall
Svea hovrätt	34*
Hovrätten för Västra Sverige	8
Hovrätten över Skåne och Blekinge	7
Göta hovrätt	5
Hovrätten för Nedre Norrland	3
<i>Samtliga</i>	<i>57</i>

* Åtalet ogillades i 3 fall.

I 43 procent av de 131 fall där sluten ungdomsvård använts under år 2002 överklagades tingsrättens dom till hovrätten. 58 procent av de ungdomar som var på fri fot och 22 procent av de ungdomar som satt häktade när domen föll överklagade sin dom. 40 procent av de ungdomar som redan var intagna på SiS institutioner (på grund av en dom enligt LVU) vid domstillfället överklagade domen. Skillnaden från tidigare år är markant i denna grupp.

Totalt 57 ungdomar har överklagat sina domar till hovrätten. 7 av dessa var häktade, 38 på fri fot, 10 var hos SiS, samtliga med stöd av LVU.

Tabell 10

2002			
Vistelse vid domstillfallet	Antal fall	Antal som överklagat	Andel som överklagat
Häktade	32	7	22 %
Hos SiS (LVU)	25	10	40 %
Hos SiS (Verkställer LSU)	5	0	0 %
På fri fot	65	38	58 %
Övriga*	4	2	50 %
<i>Samtliga</i>	<i>131</i>	<i>57</i>	<i>43 %</i>

* Av de två som överklagade sina domar var en intagen på ett hem som inte tillhörde SiS och en hade anmälningsplikt hos polisen.

Det antal dagar från tingsrättens dom till det att hovrätten meddelade dom i målet framgår av tabellen nedan. Den längsta tiden var 119 dagar och den kortaste 31 dagar.

Tabell 11

Hovrätt 2002	Antal fall	Intervall (antal dagar)
Hovrätten för Västra Sverige	8	41–70
Göta hovrätt	5	51–62
Svea hovrätt	34	31–119
Hovrätten över Skåne och Blekinge	7	56–118
Hovrätten för Nedre Norrland	3	70–76
<i>Samtliga</i>	<i>57</i>	<i>31–119</i>

Antalet dagar från tingsrättens dom till det att hovrätten meddelade dom i målet varierade för de häktade ungdomarna (7) mellan 41 och 119 dagar, för de ungdomar som var på fri fot (38) mellan 31 dagar och 84 dagar och för de som redan var in-tagna hos SiS med stöd av LVU (10) mellan 52 dagar och 118 dagar.

Tabell 12

Frihetsberövande 2002	Antal fall	Intervall (antal dagar)
Häktade	7	41–119
Fri fot	38	31–84
Hos SiS (LVU)	10	52–118
Verkställer LSU	0	0
Övriga	2	60–79
<i>Samtliga</i>	<i>57</i>	<i>31–119</i>

Tabell 13

Frihetsberövande 2002	Antal fall	Antal dagar i genomsnitt	Antal dagar, median
Häktade	7	73	63
Fri fot	36	63	59,5
Hos SiS (LVU)	9	61	67
Verkställer LSU	0	0	0
Övriga	2	69,5	69,75

Överklagade beslut under verkställighet av sluten ungdomsvård

Inledning

SiS har under år 2002 fattat en mängd beslut angående verkställighet av sluten ungdomsvård, t.ex. beslut om placering och vistelse utanför det särskilda ungdomshemmet.

Under år 2002 har 16 beslut angående verkställighet av sluten ungdomsvård överklagats. I de flesta fallen har besluten fattats av SiS huvudkontor. Överklagandena har sedan i samtliga fall utom ett skickats till Länsrätten i Stockholms län. Tre beslut har fattats av institutionschef varav ett beslut ändrades av juridikstaben till den enskildes fördel och inte skickades vidare till länsrätten. Institutionschefsbesluten rörde några av de särskilda befogenheterna såsom telefonavlyssning, kontroll av försändelse och besöksinskränkning.

I samtliga fall som skickades in till länsrätten har överklagandet avslagits. Länsrättens domar har inte överklagats till kammarrätten. Länsrätten har vid ett tillfälle inte prövat överklagandet i sak.

Inkomna överklagade beslut under året fördelade sig enligt följande. Sex överklaganden kom in under det första halvåret och tio under det andra halvåret.

Handläggningstiden i länsrätten var i de flesta fallen kort. Från ett par dagar till ett par veckor. Vid några enstaka tillfällen var handläggningstiden knappt två månader.

Tabell 14

Antal överklagade beslut om verkställighet av sluten ungdomsvård	
Beslut	Antal
9 § LSU – placering	4
14 § LSU – omplacering	5
18 § LSU – vistelse utanför institutionen	4
Övriga beslut ¹	3
Totalt	16

¹ Dessa beslut rörde kontroll av försändelse enligt 15 § LSU, begränsning av rörelsefrihet genom öppen telefonavlyssning enligt 13 § LSU och inskränkning av besök av flickvän enligt 16 § LSU.

Under år 1999 överklagades nio beslut, år 2000 överklagades 23 beslut och under år 2001 överklagades 17 beslut till länsrätten.

Tabell 15

Antal överklagade beslut om verkställighet av sluten ungdomsvård åren 1999–2002

År	Antal överklagade beslut
1999	9
2000	23
2001	17
2002	16

Placering enligt 9 § LSU

I fyra fall har det överklagade beslutet rört placering enligt 9 § LSU.

I ett fall rörde överklagandet tidpunkten för inställelse. Den dömde ville inställa sig vid en senare tidpunkt. I förarbetena till lagen (prop. 1997/98:96 s. 184) anges bl.a. följande. Av 9 § första stycket följer att SiS skall bestämma vid vilket särskilt ungdomshem verkställigheten skall ske. När domen får verkställas skall SiS förelägga den dömde att inställa sig senast en viss dag vid det särskilda ungdomshem som styrelsen har bestämt. Bestämmelsen gäller då den dömde är på fri fot när domen får verkställas. Statens institutionsstyrelse skall se till att intagning sker så snart det är möjligt efter det att domen får verkställas. Det är angeläget att samhällets reaktion på brottet sker i nära anslutning till brottet. Det bör därför endast undantagsvis komma i fråga att dagen för inställelse fastställs till en dag som inte ligger i nära anslutning till den tidpunkt från vilken domen får verkställas.

Länsrätten fann att LSU inte innehåller bestämmelser om uppskov med verkställigheten. De omständigheter som åberopades utgjorde inte skäl att ändra beslutet avseende en senare tidpunkt för inställelse.

I tre fall var det fråga om vid vilken institution den dömde skulle placeras. En ville inte placeras nära hemorten på grund av sitt tidigare umgänge medan två ville ha en placering i närheten av hemmet. SiS anförde till länsrätten i samtliga fall att det inte fanns någon ledig plats på något av de hem som de dömda ville placeras på. Länsrätten fann det dock önskvärt att SiS i ett av fallen tog den dömdes önskemål att komma bort från hemorten i beaktande under den fortsatta vården på sluten behandlingsavdelning och placerar den dömde så att han under en kommande utslussningsprocess får stöd med att komma bort från sitt tidigare umgänge.

Placering enligt 14 § LSU

I fem fall har det överklagade beslutet rört omplacering enligt 14 § LSU.

I ett fall ansökte den dömde om att få flytta från en sluten mottagningsavdelning till en sluten behandlingsavdelning. SiS avslog hans begäran och skälet var att det inte var lämpligt att flytta till behandlingsavdelningen på grund av dess elevsituation.

Länsrätten fann att det inte fanns skäl att bifalla den dömdes ansökan och avslag överklagandet.

I det andra fallet ansökte den dömden om att få placeras på en mer öppen avdelning än den han blivit placerad på. Skälet till förflyttningen var att han hade hamnat i en konflikt med en anställd. Han hade också avvikit vid ett tillfälle. Länsrätten avslag den dömdes överklagande med hänvisning till att han dels kommit i konflikt med en anställd dels att han avvikit vid ett tillfälle och att det då inte kunde bedömas som olämpligt att han placerades på en sluten avdelning. I övrigt hade det inte framkommit något annat som visade att placeringen var olämplig.

Fall tre handlade om en pojke som var placerad på en sluten avdelning men under öppnare former. Han hade möjlighet att vistas utanför avdelningen varje dag. Den unge ville dock placeras på en öppen institution. Han hade ca två veckor kvar att avtjäna på sitt straff. Efter verkställighetens tid skulle han fortsätta att vårdas med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Länsrätten avslag överklagandet. Det som framkommit i målet utgjorde inte skäl att flytta honom från den institution där han vistades.

I det fjärde fallet placerades den dömden på en institution långt ifrån sitt föräldrahem. Den dömden gavs samtidigt möjlighet till vistelse under öppnare former enligt 14 § LSU. Den unge överklagade beslutet och anförde bl.a. att han ville komma närmare sitt hem och färdvägen vid permissioner skulle bli för lång. Institutionen hävdade att den institution han placerats på bäst klarade av hans behov. Länsrätten fann att den institution den dömden placerats på var lämpligast när det gällde att tillgodose de aspekter som måste beaktas vid placeringen av honom. Vidare låg den institutionen närmare hemorten än den han ville till. Överklagandet avslogs således.

Vistelse utanför institutionen enligt 18 § LSU

I fyra fall har beslutet rört vistelse utanför institutionen enligt 18 § LSU.

I två av fallen har de unga önskat utöka sina permissioner därför att de dömda varit i slutskedet av verkställigheten. Länsrätten anförde i båda fallen vikten av att den frihetsberövade påföljden inte urholkades alltför mycket av generöst tilltagna permissioner. I övriga två fall angav länsrätten som skäl för avslag bl.a. att de dömda bara avtjänat en mindre del av straffen.

Slutligen när det gäller det mål som länsrätten avvisade handlade det om en person som ansökt om förflyttning från en institution till en annan. Institutionschefen avstyrkte i yttrande förflyttningen. Yttrandet kommunicerades med den dömden varefter han angav att han ville överklaga beslutet. Vid överlämnandet av överklagandet till länsrätten hade dock SiS inte fattat något beslut rörande överflyttning. Länsrätten, som avvisade överklagandet, anförde att SiS vid tidpunkten för den dömdes överklagande ännu inte fattat något beslut rörande hans ansökan om överflyttning.

Övriga beslut

Ett fall rörde beslut om kontroll av försändelse med stöd av 15 § LSU och begränsning av rörelsefrihet genom öppen avlyssning av telefonsamtal med stöd av 13 § LSU. Skälet till kontrollen av brev och avlyssningen av telefonsamtal var att den dömda tidigare avvikit från institutionen och att han uppgivit för personal att han ämnade avvika igen så snart som tillfälle gavs. Den dömda hade också uttalat hot mot personal. Länsrätten bedömde att SiS haft fog att öppna den dömdes brev. När det gällde avlyssningen uttalade länsrätten att den dömda får underkastas den begränsning av rörelsefriheten som är nödvändig för att verkställigheten skall kunna genomföras. Länsrätten fann vidare att det med tanke på att den unge uttalat grovt hot mot personalen kunde konstateras att den dömdes rörelsefrihet får inskränkas när det behövs av hänsyn till andra intagnas eller personalens säkerhet. Länsrätten avslog slutligen den unges överklagande.

Ett annat fall rörde en ung man som ville ha besök av sin flickvän. Institutionen nekade honom besök med motiveringen att under utredningstiden på institutionen är man restriktiv med besök från andra än föräldrar, vilket innebar att övriga besök hänvisades till de nätverksmöten som ägde rum under utredningstiden. Den dömda överklagade beslutet. Juridikstaben fann i aktuellt fall att några skäl för att besöket av flickvän skulle kunna äventyra säkerheten vid ungdomshemmet eller motverka den dömdes anpassning i samhället eller annars vara till skada för honom eller någon annan hade inte framkommit. SiS ansåg att flickvännen skulle få besöka honom och att skäl för ändring av beslutet enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223) förelåg. Ärendet skickades inte vidare till länsrätten.